

**МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО**

Факультет педагогічної та соціальної роботи

Кафедра педагогіки та інклюзивної освіти

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор із науково-педагогічної
роботи _____ О.А.Кузнецова

29 серпня 2020 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
МЕТОДИКА ВИХОВНОЇ РОБОТИ**

Ступінь бакалавра

Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

Спеціальність: 014.04 Середня освіта (Математика)

Освітньо-професійна програма: Математика та фізика

2020 – 2021 навчальний рік

РОЗРОБНИК: Дрозд Олена Володимирівна, старший викладач кафедри педагогіки та інклюзивної освіти, кандидат педагогічних наук (Дрозд О.В.)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри педагогіки та інклюзивної освіти

Протокол № 1 від «26» серпня 2020 р.

Завідувач кафедри д. психол. н., професор Яблонський А.І.

«26» серпня 2020 р.

Анотація дисципліни

Мета дисципліни: ознайомлення студентів з базовими теоретичними положеннями, сутністю та завданнями методики виховної роботи, цілями, законами, принципами, напрямками, методами, методиками і технологіями виховання; сприяння формуванню гармонійно розвиненої особистості, забезпечення студентів міцними знаннями з теорії та методики виховання, подальшим їх практичним застосуванням.

Дисципліна передбачає 3 кредити ECTS, вивчається в 2 семестрі, форма контролю – залік. Мова викладання – українська.

Умовами зарахування предмета є: контрольні роботи, індивідуально-творчий проєкт «Моє педагогічне кредо», педагогічні ситуації, творчі завдання, самостійна робота, наукове дослідження, наукова стаття, ділова гра «Культурний асимілятор», «круглий стіл з гострими кутами», дебати.

Ключові слова: виховання, гуманізм, підхід, колектив, гра, метод, методика, засоби, критичне мислення, інтерактив.

Abstract

The purpose of the discipline: to acquaint students with the basic theoretical provisions, the essence and objectives of the methodology of educational work, goals, laws, principles, directions, methods, techniques and technologies of education; promoting the formation of a harmoniously developed personality, providing students with solid knowledge of the theory and methods of education, their further practical application.

The discipline provides 3 ECTS credits, is studied in 2 semesters, the form of control - credit. The language of instruction is Ukrainian.

The conditions of enrollment are: tests, individual creative project "My pedagogical credo", pedagogical situations, creative tasks, independent work, research, scientific article, business game "Cultural Assimilator", "round table with sharp corners", debate.

Keywords: education, humanism, approach, team, game, method, technique, means, critical thinking, interactive

1. Опис навчальної дисципліни
Денна форма навчання

Найменування показників	Галузь знань, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>денна форма навчання</i>	
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка	Нормативна	
Індивідуальне науково-дослідне завдання – проект «Моє педагогічне кредо», наукова стаття	Спеціальність: 014.04 Середня освіта (Математика)	Семестр	
Загальна кількість годин – 90		2-й	
Тижневих годин для денної форми навчання: 1 аудиторних – 1 самостійної роботи студента – 2	Ступінь: бакалавра	Лекції	
		10 год.	
Практичні, семінарські			
20 год.			
Лабораторні			
		-	
Самостійна робота			
		60 год.	
http://moodle.mdu.edu.ua/my/		Вид контролю: залік	

Мова навчання – українська

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить: для денної форми навчання – 30 год. – аудиторні заняття, 60 год. – самостійна робота (25%/75%).

Заочна форма навчання

Найменування показників	Галузь знань, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>заочна форма навчання</i>	
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка	Нормативна	
Індивідуальне науково-дослідне завдання – проект, наукова стаття	Спеціальність: 014.04 Середня освіта (Математика)	Семестр	
Загальна кількість годин – 90		1-й	
		Лекції	

http://moodle.mdu.edu.ua/my/	Ступінь: бакалавра	6 год.	
		<i>Практичні, семінарські</i>	
		4 год.	
		<i>Самостійна робота</i>	
		80 год.	
		Вид контролю: залік	

Мова навчання – українська

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить: для заочної форми навчання – 10 год. – аудиторні заняття, 80 год. – самостійна робота (10%/80%).

2. Мета, завдання навчальної дисципліни та результати навчання

Мета вивчення дисципліни – ознайомлення студентів спеціальності 014.04 Середня освіта (Математика) з базовими теоретичними положеннями, сутністю та завданнями методики виховної роботи, цілями, законами, принципами, напрямками, методами, методиками і технологіями виховання.

Завданням викладання дисципліни є поглиблене вивчення студентами психолого-педагогічних особливостей теорії та практики виховної роботи.

Передумови для вивчення дисципліни: оскільки даний курс вивчається в 2 семестрі на 2 курсі, то передумовами для його вивчення є система знань студентів з курсу педагогіки, вікової та педагогічної психології, соціології.

Навчальна дисципліна складається з 3-х кредитів.

Очікувані результати навчання:

ПРН 1	навички креативного мислення, набуття гнучкого образу мислення, який дозволяє зрозуміти та розв'язати проблеми та задачі, зберігаючи при цьому критичне ставлення до сталих наукових компетенцій у галузі дошкільної та початкової освіти
ПРН 2	уміння до імплементації законодавчих та нормативно-правових актів у галузі дошкільної та початкової освіти
ПРН 3	уміння творчо-критично мислити з дотриманням норм і правил інтелектуальної власності
ПРН 4	уміння працювати в міжнародному середовищі, виявляючи толерантне ставлення до інших культур
ПРН 5	навички досконалого володіння різними стилями (офіційно-діловий, науковий, художній) українською мовою як державною та іноземною на необхідному професійному рівні
ПРН 6	уміння формулювати педагогічно-наукову задачу, для її вирішення використовувати потрібну інформацію та методологію для досягнення обґрунтованого висновку
ПРН 7	уміння приймати управлінські рішення у галузі дошкільної та початкової освіти
ПРН 8	уміння організації дослідно-експериментальної та дослідницької роботи у сфері освіти та представляти її результати передусім у власних публікаціях
ПРН 9	уміння встановлювати співвідношення ролі культури, науки в розвитку цивілізації і пов'язаних з цим сучасних соціальних і етичних проблем, цінності наукової раціональності та її історичних типів, знати структуру, форми і методи наукового пізнання, їх

	еволюцію
ПРН 10	уміння аналізувати знання про сферу освіти, сутність, зміст і структуру освітніх процесів, володіти системою знань про історію та сучасні тенденції розвитку педагогічних концепцій і предметних методик
ПРН 11	уміння аналізувати сучасні освітні технології: сутність, завдання, класифікація, практична значущість; методика організації індивідуальної, фронтальної, групової форми роботи з учнями; нетрадиційні методи і форми організації навчально-пізнавальної діяльності учнів; вимоги до організації різних видів занять
ПРН 12	уміння здійснювати самостійно-пошукову роботу; користуватися сучасними методами навчання, як складовою психолого-педагогічної компетентності вчителя
ПРН 13	уміння використовувати інтерактивні методи викладання; розв'язувати психолого-педагогічні ситуації
ПРН 14	уміння переносити знання у власний педагогічний досвід; критично аналізувати різні педагогічні теорії навчання та виховання, давати самостійну оцінку різноманітним явищам педагогічної теорії і практики
ПРН 15	уміння застосовувати у практичній діяльності знання із нових педагогічних технологій, використовувати елементи інноваційних методик під час викладання дисципліни.

Згідно з вимогами ОПШ студент оволодіває такими компетентностями:

I. Загальнопредметні:

КЗ-1 Загальнонавчальна. Здатність навчатися й оволодівати сучасними знаннями, зокрема, інноваційними методичними підходами, сучасними системами, методиками, технологіями навчання, розвитку й виховання учнів початкової школи; чинним нормативним забезпеченням початкової освіти тощо.

КЗ-2 Інформаційно-аналітична. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу, систематизації й узагальнення інформації, зокрема професійно-педагогічної, з різних джерел та формулювання логічних висновків.

КЗ-3 Дослідницько-праксеологічна. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми, зокрема, в процесі професійно-педагогічної діяльності. Здатність приймати обґрунтовані рішення, працювати автономно.

КЗ-4 Комунікативна. Здатність спілкуватися державною мовою на офіційно-діловому рівні; володіти навичками нормативного літературного мовлення (його усною та писемною формою) в різних сферах комунікації. Здатність до розуміння чужих і продукування власних програм комунікативної поведінки, адекватних цілям, сферам, ситуаціям спілкування, активній взаємодії з іншими мовленнєвими суб'єктами. Уміння володіти різновидами стилів мовленнєвого спілкування в ситуаціях запобігання та врегулювання конфліктів.

КЗ-5 Громадянська компетентність. Здатність активно, відповідально та ефективно реалізовувати громадянські права й обов'язки з метою розвитку демократичного суспільства. Здатність орієнтуватися у проблемах сучасного суспільно-політичного життя в Україні, застосовувати процедури й технології захисту власних інтересів, прав і свобод своїх та інших громадян, зокрема учнів початкової школи; використовувати способи діяльності й моделі поведінки, що відповідають чинному законодавству України.

КЗ-6 Етична. Здатність діяти на основі принципів і норм етики, правил культури поведінки у стосунках із дорослими й дітьми на основі загальнолюдських та національних цінностей, норм суспільної моралі; дотримуватися принципів педагогічної етики (професійної етики вчителя початкової школи).

КЗ-7 Соціокультурна. Здатність застосовувати знання, пов'язані із соціальною структурою та національною специфікою суспільства, з особливостями соціальних ролей; здатність до орієнтування у соціальних ситуаціях, розуміння соціального контексту художніх творів. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо; спроможність ідентифікувати себе з цінностями професійного середовища; наявність професійної позиції вчителя. Здатність до цінування та повага до різноманітності і мультикультурності; надання рівних можливостей учням різних національностей та різних розумових здібностей, толерантне ставлення до їхньої культурної спадщини, індивідуальних особливостей.

КЗ-8 Міжособистісної взаємодії. Здатність до ефективної міжособистісної взаємодії; зокрема, здатність успішно взаємодіяти з керівництвом, колегами, учнями та їхніми батьками; володіння алгоритмами конструктивного вирішення педагогічних конфліктів. Здатність працювати в команді, здатність до співпраці, групової та кооперативної діяльності. Здатність бути критичним і самокритичним, наполегливим щодо поставлених завдань і взятих зобов'язань.

КЗ-9 Адаптивна. Здатність до адаптації в професійно-педагогічному середовищі та дії в нових ситуаціях, зокрема тих, що передбачають навчання, розвиток і виховання молодших школярів, спілкування з їхніми батьками, комунікації з адміністрацією школи й колегами.

КЗ-10 Рефлексивна. Здатність ефективно та адекватно здійснювати рефлексивні процеси, що сприяє розвитку й саморозвитку учнів, творчому підході до навчально-виховного процесу початкової школи. Здатність оцінювати результати педагогічних впливів та забезпечувати якість діяльності навчання, розвитку й виховання учнів початкової школи; здатність до педагогічної рефлексії.

КЗ-12 Інформаційно-комунікаційна. Здатність до застосування сучасних засобів інформаційних і комп'ютерних технологій для розв'язання комунікативних задач у професійній діяльності вчителя початкових класів й у повсякденному житті.

II. Фахові:

СК-1. Предметна компетентність. Здатність до застосування знань, умінь і навичок із циклу професійно-наукових дисциплін, що є теоретичною основою побудови змісту освітніх галузей, визначених Держстандартом, задля усвідомлення їхньої реалізації в освітній галузі загалом, та окремих змістових лініях зокрема.

СК-3. Педагогічна компетентність. Здатність до проектування, організації, оцінювання, рефлексії та коригування навчально-виховного процесу в початковій ланці освіти. Складниками педагогічної компетентності є дидактична, виховна, організаційна.

СК – 3.2. Виховна. Здатність випускника до здійснення виховної діяльності з молодшими школярами; здатність до планування, проектування й аналізу виховного процесу початкової школи як цілісної педагогічної системи, яка включає мету, завдання, зміст, методи, прийоми, педагогічні засоби, форми організації, діяльність вихователя й вихованців; спрямованість на досягнення відповідних результатів; здатність ефективно використовувати виховний потенціал уроків і занять з учнями в позаурочний час тощо.

СК – 3.3. Організаційна. Здатність до організації навчально-виховного процесу в початковій школі, систематичного підвищення професійно-педагогічної кваліфікації.

СК – 4. Методична компетентність. Здатність ефективно діяти, розв'язуючи стандартні та проблемні методичні задачі під час навчання учнів освітніх галузей/змістових ліній, визначених Державним стандартом початкової загальної освіти. Методична компетентність ґрунтується на теоретичній і практичній готовності до проведення уроків за різними навчальними комплектами, що виявляється у сформованості системи дидактико-методичних знань і умінь із окремих розділів та тем курсу, окремих етапів навчання й досвіду їх застосування та наявності емоційно-ціннісного ставлення до діяльності щодо навчання учнів предмету.

Види методичної компетентності (МК) визначаються відповідно до предметів, що вивчаються у початковій школі, наприклад: СК – 4.1. МК у навчанні учнів математики; СК – 4.2. МК у навчанні учнів української мови, МК – 4.3 МК у навчанні Освітньої галузі «Суспільствознавство» тощо. Складники методичної компетентності:

СК – 4.1. Нормативна. Здатність учителя користуватися нормативними документами та реалізовувати на практиці цілі і завдання навчання предмету/освітньої галузі в початковій школі.

СК – 4.2. Варіативна. Здатність учителя працювати за будь-яким навчально-методичним комплектом, здатність обирати найефективніший навчально-методичний комплект для досягнення цілей і завдань навчання предмета/освітньої галузі в початковій школі, визначених Державним стандартом і навчальною програмою.

СК– 4.3 Спеціально-методична. Здатність до навчання молодших школярів будь-яким елементам змісту програми.

СК –4.4. Контрольно-оцінювальна. Здатність до реалізації критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів початкової школи; здатність дотримуватись Державних вимог до рівня загальноосвітньої підготовки учнів початкової школи, визначених у програмі.

СК– 4.5 Проектувальна-моделювальна. Здатність моделювати та організувати процес навчання предмету/освітньої галузі в початковій школі; спроможність учителя обирати необхідні засоби, форми і методи організації діяльності учнів у процесі навчання.

СК – 5.1. Емоційна. Здатність педагога усвідомлювати та визнавати власні почуття, а також почуття інших суб'єктів навчально-виховного середовища; здатність до самомотивації та керування власними емоціями у стосунках із вихованцями, колегами, батьками.

СК – 5.3. Інтерактивна. Здатність педагога організувати ефективну спільну навчально-виховну діяльність і педагогічне спілкування; здатність співпрацювати для досягнення поставленої мети, знаходячи при цьому шляхи взаємодії зі всіма суб'єктами навчально-виховного середовища.

СК- 6 Здатність усвідомлювати соціальну значущість своєї майбутньої професії – вихователь, володіти високою мотивацією до виконання професійної діяльності в ЗДО

СК- 6.1. Здатність аналізувати програмно-методичні матеріали для дошкільних навчальних закладів;

СК- 6.2 Здатність організувати предметно-ігрове середовище в різних вікових групах закладу дошкільної освіти;

СК- 6.3 Здатність створювати сприятливу комунікативну атмосферу, розвивальне мовленнєве середовище для дітей різних вікових груп; досвід мовленнєвої взаємодії з дорослими й однолітками;

СК- 6.4 Здатність обирати оптимальні методи та засоби фізичного виховання з метою подальшого розвитку і вдосконалення фізичних якостей, формування рухових вмінь і навичок дітей дошкільного віку;

СК- 6.5 Здатність використовувати методи і форми, технології (в т.ч. ігрові) навчання дітей елементів математики в різних вікових групах закладу дошкільної освіти; реалізувати принцип наступності у формуванні елементарних математичних уявлень дітей в ЗДО та у початковій школі.

СК- 6.6 Здатність до організації занять з народознавства у ЗДО, виховати в них духовно національну свідому особистість.

СК- 6.7 Здатність діагностувати логіко-математичний розвиток дітей дошкільного віку.

3.Програма навчальної дисципліни

Кредит 1. Основи теорії та методики виховання

Тема 1. Основні поняття курсу теорія та методика виховання. Парадокси методики виховної роботи. Виховання як культурно-історичний феномен. Цілі і завдання виховної роботи. Основні виховні парадигми.

Тема 2. Характеристики, закони, принципи і методи виховної роботи. Основні характеристики виховного процесу. Педагогічні закони і закономірності виховання. Психологічні та духовні закони виховної роботи. Характеристика принципів виховної роботи. Характеристика методів виховної роботи.

Тема 3. Методика виховної роботи в сім'ї. Фактори, що впливають на поведінку людини і прийоми її регулювання. Помилки сімейного виховання і їх наслідки. Характерні особливості впливу сім'ї на дитину. Специфіка сімейного виховання. Методичні прийоми впливу в сімейному вихованні. Педагогіка партнерства.

Кредит 2. Методика виховної роботи в освітніх установах

Тема 4. Школа як виховна система. Методика вивчення виховного процесу. Методика і техніка планування виховної роботи. Виховні засоби і форми в школі. Методичні прийоми впливу в шкільному вихованні.

Тема 5. Методика виховної роботи в різних соціокультурних середовищах. Поняття соціокультурного середовища виховання. Характеристика сучасного вітчизняного соціокультурного середовища. Методика формування виховуючого середовища. Виховна робота в дитячо-юнацьких організаціях. Вплив неформальних об'єднань на виховання дітей і молоді.

Кредит 3. Прикладні питання методики виховної роботи

Тема 6. Особливості методики виховання громадянина. Методика політичного і громадянсько-патріотичного виховання. Методика національного і глобалістичного виховання. Особливості методики виховання законослухняності. Методика духовно-морального та релігійного виховання. Методика екологічного та економічного виховання.

Тема 7. Особливості методики виховання особистості. Особливості методики виховання переможця. Методика трудового, фізичного і антинаркотичного виховання. Методика статевого і сексуального виховання. Методика виховання ставлення до грошей і речей. Методика естетичного виховання.

Тема 8. Основні технології виховної роботи та критерії її оцінки. Загальна характеристика технологій виховання. Сутність технологічного підходу до виховання. Використання технологічного підходу у вихованні. Характеристика конкретних технологій виховання. Критерії оцінки ефективності виховної роботи.

4. Структура навчальної дисципліни

Денна форма навчання

Назви кредитів і тем	Кількість годин					
	усь ого	у тому числі				
		л	П	лаб	інд	ср
1	2	3	4	5	6	7
Кредит 1. Основи теорії та методики виховання						
Тема 1. Основні поняття курсу теорія та методика виховання. Парадокси методики виховної роботи. Виховання як культурно-історичний феномен. Цілі і завдання виховної роботи. Основні виховні парадигми.	10	2	2			6
Тема 2. Характеристики, закони, принципи і методи виховної роботи. Основні характеристики виховного процесу. Педагогічні закони і закономірності виховання. Психологічні та духовні закони виховної роботи. Характеристика принципів виховної роботи. Характеристика методів виховної роботи.	10	2	4			4
Тема 3. Методика виховної роботи в сім'ї. Фактори, що впливають на поведінку людини і прийоми її регулювання. Помилки сімейного виховання і їх наслідки. Характерні особливості впливу сім'ї на дитину. Специфіка сімейного виховання. Методичні прийоми впливу в сімейному вихованні. Педагогіка партнерства.	10		4			6
Разом за кредитом 1	30	4	10			16
Кредит 2. Методика виховної роботи в освітніх установах						
Тема 4. Школа як виховна система. Методика вивчення виховного процесу. Методика і техніка планування виховної роботи. Виховні засоби і форми в школі. Методичні прийоми впливу в шкільному вихованні.	15		2			13

Тема 5. Методика виховної роботи в різних соціокультурних середовищах. Поняття соціокультурного середовища виховання. Характеристика сучасного вітчизняного соціокультурного середовища. Методика формування виховуючого середовища. Виховна робота в дитячо-юнацьких організаціях. Вплив неформальних об'єднань на виховання дітей і молоді.	15	2	2			11
Разом за кредитом 2	30	2	4			24
Кредит 3. Прикладні питання методики виховної роботи						
Тема 6. Особливості методики виховання громадянина. Методика політичного і громадянсько-патріотичного виховання. Методика національного і глобалістичного виховання. Особливості методики виховання законслухняності. Методика духовно-морального та релігійного виховання. Методика екологічного та економічного виховання.	10	2	2			6
Тема 7. Особливості методики виховання особистості. Особливості методики виховання переможця. Методика трудового, фізичного і антинаркотичного виховання. Методика статевого і сексуального виховання. Методика виховання ставлення до грошей і речей. Методика естетичного виховання.	10		2			8
Тема 8. Основні технології виховної роботи та критерії її оцінки. Загальна характеристика технологій виховання. Сутність технологічного підходу до виховання. Використання технологічного підходу у вихованні. Характеристика конкретних технологій виховання. Критерії оцінки ефективності виховної роботи.	10	2	2			6
Разом за кредитом 3	30	4	6			20
Усього годин:	90	10	20			60

5. Теми лекційних занять
Денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	Кредит 1. Основи теорії та методики виховання	
1	Тема 1. Основні поняття курсу теорія та методика виховання. Парадокси методики виховної роботи.	2
2	Тема 2. Характеристика принципів і методів виховної роботи.	2
	Кредит 2. Методика виховної роботи в освітніх установах	
3	Тема 3. Методика виховної роботи в різних соціокультурних середовищах	2
	Кредит 3. Прикладні питання методики виховної роботи	
4	Тема 4. Методика духовно-морального та релігійного виховання.	2
5	Тема 5. Використання технологічного підходу у вихованні.	
	Разом	10

6. Теми практичних занять
Денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	Кредит 1. Основи теорії та методики виховання	10
1.	Тема 1. Виховання як культурно-історичний феномен.	2
2.	Тема 2. Психологічні та духовні закони виховної роботи.	2
3.	Тема 3. Характеристика методів виховної роботи.	2
4.	Тема 4. Специфіка сімейного виховання.	2
5.	Тема 5. Методичні прийоми впливу в сімейному вихованні. Педагогіка партнерства.	2
	Кредит 2. Методика виховної роботи в закладах освіти	4
6	Тема 6. Методичні прийоми впливу в шкільному вихованні.	2
7.	Тема 7. Методика виховної роботи в різних соціокультурних середовищах.	2
	Кредит 3. Прикладні питання методики виховної роботи	6
8.	Тема 8. Методика політичного і громадянсько-патріотичного виховання.	2
9.	Тема 9. Методика трудового, фізичного і	2

	антинаркотичного виховання.	
10.	Тема 10. Критерії оцінки ефективності виховної роботи.	2
	Разом	20

7.Самостійна робота
Денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Форма контролю
	Кредит 1. Основи теорії та методики виховання	20	
1.	Основні виховні парадигми.	10	Реферат
2.	Педагогічні закони і закономірності виховання.	5	Повідомлення. Доповідь.
3.	Педагогіка партнерства.	5	Твір-роздум, твір-есе за обраною темою
	Кредит 2. Методика виховної роботи в освітніх установах	20	
1.	Методика і техніка планування виховної роботи.	6	Розробка конспектів виховних заходів
2.	Методика формування виховуючого середовища.	10	Читання та аналіз книги з психології
3.	Вплив неформальних об'єднань на виховання дітей і молоді.	4	Словник
	Кредит 3. Прикладні питання методики виховної роботи	20	
1.	Методика екологічного та економічного виховання.	8	конспектування лекцій та практичних занять
2.	Особливості методики виховання особистості.	10	Індивідуальне завдання. Проведення фрагменту заходу.
3.	Характеристика конкретних технологій виховання.	2	Підготовка до підсумкового тестування
	Разом	60	

8. Форми роботи та критерії оцінювання

Рейтинговий контроль знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою:

Шкала оцінювання: національна та ECTS

ОЦІНКА ЄКТС	СУМА БАЛІВ	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ	
		екзамен	залік
A	90-100	5 (відмінно)	5/відм./зараховано
B	80-89	4 (добре)	4/добре/ зараховано
C	65-79		
D	55-64	3 (задовільно)	3/задов./ зараховано
E	50-54		
FX	35-49	2 (незадовільно)	Не зараховано

Критерії оцінювання відповідей на практичних заняттях:

Студенту виставляється **відмінно**:

В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові завдання.

Студенту виставляється **дуже добре**:

Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість тестових завдань.

Студенту виставляється **добре**:

В цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину тестових завдань.

Студенту виставляється **достатньо**:

Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість тестових завдань.

Студенту виставляється мінімальний **задовільно**:

Частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно вирішив окремі тестові завдання.

Рейтинговий контроль знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою:

Кількість балів у кінці семестру повинна складати від 150 до 300 балів (за 3 кредити), тобто сума балів за виконання усіх завдань.

Відповідний розподіл балів, які отримують студенти за 3 крд.

Поточне оцінювання та самостійна робота									КР	Накопичувальні бали/сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	40	300/100*
30	25	25	30	20	25	25	20	60		

*Примітка. Коефіцієнт для іспиту – 0,6. Залік оцінюється в 40 б.

9. Засоби діагностики

Засобами діагностики та методами демонстрування результатів навчання є: завдання до практичних занять, завдання для самостійної та індивідуальної роботи (зокрема есе, реферати), презентації результатів досліджень, тестові завдання, контрольні роботи.

10. Методи навчання

Лекції з використанням дидактичного матеріалу, психологічного інструментарію, мультимедійного проектора, схем, метод проектів, ділові, рольові, ситуативні ігри, психологічний тренінг, фільм-аналіз.

11. Рекомендована література

Базова

1. Адлер А. Очерки по индивидуальной психологии. Изд-во: «Когито-Центр», 2002. – 312 с.
2. Амонашвили Ш. Размышления о гуманной педагогике. М.:Издательский Дом Шалвы Амонашвили, 1995. — 496 с.
3. Бех І.Д. Виховання особистості : підручник / І.Д. Бех. — К.: Либідь, 2008. — 848 с.
4. Бех І. Життя як цінність у культурно-виховній інтерпретації В.О. Сухомлинського / І. Бех // Рідна школа. – 2007. №1.
5. Бернс Р. Развитие Я-концепции и воспитание. Пер. с англ. – М., 1986. – 141 с.
6. Божович Л.И. Личность и ее формирование в детском возрасте / Л. И. Божович. — М.: Просвещение, 1968.
7. Бондаровська В.М. У серці суспільства // Рідна школа. – 1994. – №11.
8. Бондаровська В.М. Школа для батьків // Рідна школа – 1993. – №9.
9. Буре, Р. С. Формирование адекватной самооценки в продуктивной деятельности [Текст] / Р. С. Буре // Ребенок в детском саду. - 2007. - № 3. - С. 60-63.

10. Варій М. Й. Загальна психологія Навчальний посібник / 2-ге видан., випр. і доп. – К.: «Центр учбової літератури», 2007.– 968 с.
11. Выготский Л.С. Собрание сочинений : В 6-ти т. – Т. 2. – М.: Педагогика, 1982. – 504 с.
12. Гарбузов В.И. Воспитание ребенка в семье: советы психотерапевта / В.И.Гарбузов. – Санкт-Петербург: Каро, 2006. – 304 с.
13. Гиппенрейтер Ю. Общаться с ребёнком. Как?. – М.: Сфера, 2014. – 304 с.
14. Гоян І.М., Палій А.А. Психодіагностичний, психокорекційний і розвивально-виховний практикум у дитячому садку: навчальний посібник. Івано-Франківськ: Симфонія форте, 2010. – 588 с.
15. Конвенція про права дитини: (Схвалена Генеральною Асамблеєю ООН, 20 листопада 1989 р., і ратифікована Верховною Радою України 27 лютого 1991 р.) // Інформаційний збірник М – ва освіти України. – 1995. – № 9. – С. 3–25.
16. Корчага Н., Баранюк О. Особливості організації просвітницької роботи з батьками // Психолог. – 2008. – №3. – С. 32.
17. Кутішенко В.П. Вікова та педагогічна психологія (курс лекцій). 2-ге вид.: Навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 128 с.
18. Либин А. В. Системная психотерапия Д. Баумринд. СПб.: Питер, 1999.
19. Лисина М. Влияние общения со взрослыми на психическое здоровье ребенка // Дошк. Воспитание.- 1982.— №8.
20. Макаренко А. С. Книга для батьків. Лекції про виховання дітей / А. С. Макаренко. — К.: Рад.шк., 1980. — 327 с.
21. Максименко С.Д., Євтух М.Б., Цехмістер Я.В., Лазуренко О.О. Психологія та педагогіка. Підручник. – К.: Видавничий Дім «Слово», 2012. – 584 с.
22. Млодик И. Книга для неидеальных родителей, или Жизнь на свободную тему.- М.: Генезис. – 2014. – 232 с.
23. Моховская О.И. О чем говорить с ребенком? Инструкция повыживанию для современных родителей / О.И. Моховская. — М.: АСТ :Астрель; Владимир: ВКТ. — 2008 — 286 с.
24. Мухина В. С. Детская психология: Учеб. для студентов пед. ин-тов / Под ред. Л. А. Венгера.– 2-е изд., перераб. и доп.– М.: Просвещение, 1985.– 272 с.
25. Нижегородцева Н.В., Шадриков В.Д. Психолого-педагогическая готовность ребенка к школе: Пособие для практических психологов, педагогов и родителей. – М.: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2001. – 256 с.
26. Павелків Р.В. Дитяча психологія: навч. посіб. / Р.В. Павелків, О.П. Цигипало – К: «Центр учбової літератури», 2008. – 432 с.
27. Повалій Л. Виховання у дітей поваги до старших // Шкільний світ. — 2004. — № 12 (236).

28. Русова С. Вибрані педагогічні твори / С. Русова. — К. : Освіта, 1996. — 304 с.
29. Семейное воспитание: крат. словарь / сост. И. В. Гребенников, Л. В. Ковинько. — М. : Педагогика, 1990. — 313 с.
30. Сіренко А.Є. / «Формуємо впевнену особистість дошкільника» / Програма для дітей старшого дошкільного віку щодо формування впевненості у собі А. Є. Сіренко. — Черкаси: ЧОПОПП, 2014. — 48 с.
31. Сухомлинський В. О. Вибрані твори: в 5-ти т. — К. : Рад. школа, 1976., т. 3.
32. Туріщева Л.В. Настільна книга шкільного психолога. Навчально-методичний посібник для вчителя. — Х.: Вид.група «Основа», 2009. — 256 с.
33. Туріщева Л.В. Психокорекційні ігри в роботі педагога. — Х.: Вид.група «Основа», 2007. — 128 с.
34. Фрейд З. Избранное / З. Фрейд. — М. : Внешнеторг. изд-во, 1989. — 447 с.
35. Широкова Г.А., Жадько Е.Г. Практикум для детского психолога. Серия «Психологический практикум». — Ростов на Дону: Феникс, 2004. — 320 с.

Допоміжна

1. Адлер А. Воспитание детей. Взаимодействие полов. — Ростов-на-Дону, 2008.
2. Антонов А.И., Медков В.М. Социология семьи. — М., 2006.
3. Голод С.И. Стабильность семьи. — СПб.: Наука, 2014. — 136с.
4. Гордон Т. Р. Е. Т. Повышение родительской эффективности. — Екатеринбург: АРД ЛТД, 2007. — 150с.
5. Гребенников И.В. Воспитательный климат семьи. — М.: Знание, 2006. — 40с.
6. Жугина Т. Н. Восприятие детьми 6-7 лет стиля материнского отношения: Дипломная работа. — Орел, 2017.
7. Кон И.С. Психология ранней юности. Изд-во Просвещение. — М., 1989. — 354 с.
8. Кэмпбелл Р. Как на самом деле любить детей.
9. Максимов М. Не только любовь. — М.: Знание, 1992. — 190 с.
10. Обухова Л. Ф., Шаграева О.А. Семья и ребенок: Психологический аспект детского развития. — М., 1999.
11. Петровский А. В. Дети и тактика семейного воспитания. — М.: Знание. 1981.
12. Популярная психология для родителей. / Под ред. А. А. Бодалева. — М., 1989. — 380с.
13. Помощь родителям в воспитании детей: Пер. с англ. / Под ред. В.Я.Пилиповского. — М., 1992.

14. Практическая психодиагностика./ Под ред. Д. Я. Райгородского. - Самара, 1998. 672с.
15. Психокоррекционная и развивающая работа с детьми. / Под ред. Дубровиной. – М., 1999. – 160с.
16. Психология. Учебник. – М.: Проспект, 1998.– 584с.
17. Раттер М. Помощь трудным детям. — М., 1987.
18. Рахматшаева В. А. Грамматика общения. — М., 1995.
19. Романова В. Исследование взаимодействия матери и ребенка раннего возраста в различных социокультурных средах: Дис. : канд. психол. наук. М., 1999.
20. Рояк А.А. Психологический конфликт и особенности индивидуального развития личности ребенка. – М.: Педагогика, 2008. – 120 с.
21. Сатир В. Вы и ваша семья: Руководство по личностному росту. — М., 2000.
22. Сатир В. Как строить себя и свою семью. – М., 1989. – 300с.
23. Сатир В. Психотерапия семьи. – СПб., 2009. – 283с.
24. Семья и формирование личности. Сб. научн. ст. / Под. ред. Бодалева А.А., -М., 2011. – 102 с.
25. Семья в психологической консультации. / Под ред. А. А. Бодалева, В. В. Столина. – М.: Педагогика, 1989. – 208с.
26. Соколова Е.Т. Влияние на самооценку нарушений эмоциональных контактов между родителем и ребенком и формирование аномалий личности. – М., 1981.
27. Столин В.В., Соколова Е.Т., Варга А.Я. Психология развития ребенка и взаимоотношений родителей и детей как теоретическая основа консультативной практики // Семья в психологической консультации: Опыт и проблемы психологического консультирования / Под ред. А.А. Бодалева, В.В. Столина. – М., 1989. С. 16-37.
28. Сухомлинський В. О. Батьківська педагогіка. – К.: Твори в 5-ти томах. – Радянська школа, 1978.
29. Теория личности в западно-европейской и американской психологии./Под ред. Д.Я. Райгородского. – Самара, 2006. – 480с.
30. Фромм Э. Искусство любви. — Минск, 1991.
31. Фромм А. Азбука для родителей. — М., 1994.
32. Хьелл Л., Зиглер Д. Теории личности. — СПб., 1997.
33. Хоментаскас Г. Т. Семья глазами ребенка. – М.: Педагогика, 2009. – 160с.
34. Эйдемиллер Э. Г. Методы семейной диагностики и психотерапии.
35. Эйдемиллер Э.Г., Юстицкис В. Психология и психотерапия семьи. – СПб.: Питер, 1999. – 656с.
36. Эриксон Э. Детство и общество. — Обнинск, 1993.

Інформаційні ресурси

1. http://www.gumer.info/bibliotek_Buks/Psihol/ Index.php
2. <http://www.rsl.ru/ru/s3/s331/s122/d1312/d13123310/>
3. http://lib.nspu.ru/elibrary/inet_book.html?rectype=a&biblevel=m&cnt=20&page=2
4. <http://www.alleng.ru/edu/psych2.htm>
5. <http://www.psdict.ru/>
6. http://www.koob.ru/practic_psychology/
7. http://www.koob.ru/shneider_l/semeynaya_psihologia